

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

УЧАСНИКІВ

МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**«ВІДНОВЛЕННЯ, ОХОРОНА Й ЗБЕРЕЖЕННЯ
РОСЛИННОГО СВІТУ ЛІСІВ УКРАЇНИ
В УМОВАХ ТЕХНОГЕННОГО НАВАНТАЖЕННЯ
ТА ЗМІН КЛІМАТУ»**

(15-16 жовтня 2019 року)

Київ - 2019

УДК 595.794.799

ПРИРОДООХОРОННЕ ЗНАЧЕННЯ ШТУЧНИХ ГНІЗДІВЕЛЬ З МЕТОЮ ПРИВАБЛЕННЯ ОКРЕМИХ ГРУП ПЕРЕТИНЧАСТОКРИЛИХ КОМАХ

С.М. Конякін¹, кандидат географічних наук,

Г.Ю. Гончар¹, О.С. Кумпаненко¹

О.Ю. Лещенко², кандидат біологічних наук,

*М.Г. Повозніков², доктор сільськогосподарських наук, професор,
1 ДУ «Інститут еволюційної екології НАН України», Київ, Україна*

*2 Національний університет біоресурсів і природокористування
України, Київ, Україна*

Дикі бджоли (*Apoidea*, *Hymenoptera*), як найкращі запилювачі квіткових рослин, є важливим компонентом біорізноманіття. Лісові біотопи надають цим комахам необхідні кормові (пилок та нектар) та гніздові ресурси. Бджоли запилюють квіткові рослини та забезпечують їхнє розмноження насінням. У свою чергу, насінням, плодами, харчуються вже звірі та птахи. Тому, різноманіття запилювачів, і, відповідно, рослин, є важливим чинником у стабільному функціонуванні лісових екосистем. Останнім часом, у зв'язку зі зростаючою урбанізацією, інтенсивним розвитком сільського господарства відбувається трансформація лісових біотопів та фрагментація природних місць існування комах. Внаслідок цього бджоли потерпають від нестачі ресурсів для життєдіяльності, скорочується їхня чисельність, звужуються ареали та зростає ризик повного зникнення. У таких трансформованих біотопах для підтримки популяцій диких бджіл, особливо тих, які будують гнізда у стовбурах дерев та стеблах рослин, існує практика встановлення штучних гніздівель із варіативним набором матеріалів, що слугують субстратом для будівництва гнізд – порожнисті стебла рослин (*Sambucus* L., *Rubus* L., *Phragmites* L.). У гніздах поселяються види диких бджіл із родин Megachelidae (представники родів *Osmia* Panzer; *Megachile* Latreille; *Heriades* Spinola; *Chelostoma* Latreille; *Anthidium* Fabricius та ін.), Colletidae (*Hylaeus* Fabricius), Apidae (зрідка види роду *Xylocopa* Latreille, що занесені до Червоної книги України, а також *Anthophora furcata* (Panzer, 1798). Крім бджіл, у таких гніздах поселяються деякі оси, які є ентомофагами та хижаками (види з родин *Crabronidae*, *Pompilidae*) та інші комахи. Таким чином, штучні гнізда дозволяють забезпечувати моніторинг локальної різноманітності комах, вивчати їхню біологію, поведінку та екологічні особливості. Також гніздові конструкції можуть бути елементом ландшафтного дизайну в облаштуванні зелених зон міста.